

**College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel**

DATUM	21-04-2020	NUMMER PS	
DOMEIN	LFO/ECO	COMMISSIE	BEM
STELLER	Michiel Linskens	DOORKIESNUMMER	06-21124704
DOCUMENTNUMMER	820BC837	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk

Titel : Economische Visie 2020-2027 'Focus op een vitale en duurzame economie'

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 5
Toelichting	pag. 6
Bijlage(n): 1	

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

De laatste jaren is het economie beleid van de provincie Utrecht als gevolg van veranderende maatschappelijke omstandigheden veranderd ten opzichte van het laatste beleidsplan uit 2011¹. Missie gedreven innovatie is belangrijker geworden. Economische ontwikkeling moet bijdragen aan het bereiken van maatschappelijke doelen en daarmee aan de brede welvaart. De Economische Visie 2020-2027 *Focus op een vitale en duurzame economie* kunt u beschouwen als een strategisch kader dat richtinggevend is voor de invulling van de diverse beleidsdoelen van het provinciaal economisch beleid.

Voorgeschiedenis

U heeft met de motie M033 'Herijking Economisch Beleidsplan' van de ChristenUnie, ons gevraagd om een herijking van het provinciaal economisch beleid. Bij die herijking speelt een aantal zaken mee. Allereerst het feit dat strategische spelers in het economisch domein² gezamenlijk een langere termijn visie op de economie van de Utrechtse regio hebben vastgesteld. Die Regionale Economische Agenda (REA) tot en met 2027 is vanzelfsprekend een belangrijk kader voor het eigen provinciale handelen. Op 29 januari 2020 (82010EF7/PS2020BEM01) heeft u besloten om de uitgangspunten van de REA vast te stellen en te gebruiken als basis voor de herijking van het eigen provinciaal economisch beleid. U heeft ook een motie aangenomen (Utrecht is geen eiland) waarin u ons verzoekt het initiatief te nemen tot samenwerking met andere regio's in Nederland, België en Duitsland.

Op 6 november 2018 is met u in de commissie Milieu, Mobiliteit en Economie (MME) (81DE5ACF/2018MME218) een eerste aanzet voor een MKB-beleid 2.0 besproken met als doel meer aandacht te schenken aan het brede MKB.

Op 5 november 2018 heeft u de Ruimtelijk Economische Strategie Utrecht (RESU) vastgesteld.

Met deze Economische Visie 2020-2027 hebben we de moties, het MKB-beleid 2.0 en de consequenties van de REA voor de provincie gebundeld.

Onze missie en vijf beleidsdoelstellingen

Specifiek gericht op economie werkt de provincie Utrecht aan een sterke competitieve duurzame economische structuur, met aantrekkelijke en toekomstbestendige voorzieningen voor bedrijven en werknemers en maakt innovatieve ontwikkelingen op het gebied van gezond stedelijk leven (GSL) en circulaire economie mogelijk. Om dit te realiseren richten wij ons in Begrotingsprogramma 4 op de volgende vijf beleidsdoelstellingen:

- o het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst;
- o het economisch profiel is sterk, competitief en zichtbaar;
- o bedrijven en (kennis)instellingen zijn innovatief sterk;
- o er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit;
- o versterken en benutten van bezoekerseconomie en toeristisch recreatieve structuur.

---

¹. De economische visie uit 2011 heette *Focus op Kennis en Creativiteit, Economische Visie voor provincie Utrecht 2020*

² Onder strategische spelers in het economisch domein verstaan we onder andere vertegenwoordigers van en namens ondernemers, bestuurders bij onderzoeks- en onderwijsinstellingen, bestuurders uit de regio Amersfoort, Hilversum, U16 en Foodvalley en van enkele afzonderlijke gemeenten in onze provincie.

In deze economische visie '*Focus op een vitale en duurzame economie*' worden de eerste vier beleidsdoelstellingen uitgewerkt. Na de zomer ontvangt u een visie op recreatie en de bezoekerseconomie (beleidsdoelstelling 5).

Per beleidsdoel is een aantal strategische meerjarendoelen vastgesteld voor de huidige coalitieperiode, die direct en identiek gekoppeld zijn aan de doelenboom in de begroting. Jaarlijks worden in het kader van de P&C-cyclus concrete meetbare resultaten, indicatoren en financiële middelen opgesteld via deze doelenboom. Daarin koppelen we onze inhoudelijke inzet aan de financiële en personele middelen. In dat proces hanteren we SMART-doelstellingen met bijbehorende indicatoren.

Coronacrisis

Deze Economische Visie 2020-2027 – '*Focus op een vitale en duurzame economie*' – verschijnt op een moment dat de wereld in crisis is vanwege de coronapandemie. Ook voor de provincie Utrecht breekt een zeer onzekere tijd aan. Toch zijn wij van mening dat het van belang is om de publicatie van deze visie nog voor de zomer 2020 te laten plaatsvinden. In een apart voorwoord bij de visie hebben we beargumenteerd waarom wij tot deze keuze zijn gekomen. Kortweg komt dit op het volgende neer:

- de Economische Visie is robuust en kan ondanks de huidige grote verstoring in de economie door het coronavirus dienen als richtinggevend strategisch kader, niet alleen op de langere termijn, maar ook voor de komende periode;
- wij willen onze belofte aan uw Staten voor een herijking van onze economische visie uit 2011 en een beleid voor het brede MKB inlossen;
- aangezien de coronapandemie nog langere tijd voor onzekerheid zal blijven zorgen en prominent zichtbaar zal blijven, is het uitstellen van publicatie met bijvoorbeeld een paar maanden weinig zinvol.

Wij verwijzen verder graag naar het voorwoord in de Economische Visie.

Verhouding tot andere documenten en processen

De Economische Visie 2020-2027 is tot stand gekomen in het licht van een aantal relevante visies, strategieën en agenda's. Als belangrijkste visie geldt uiteraard de Provinciale Omgevingsvisie (POVI). In de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening provincie Utrecht beschrijven we hoe wij ons willen voorbereiden op de toekomst, gezien alle ontwikkelingen die op ons afkomen en ruimte vragen in onze provincie. Denk daarbij aan de groeiende behoefte aan woningen en bereikbaarheid, de economie, de energietransitie, de klimaatadaptatie en het tegengaan van bodemdaling. Slimme combinaties van functies en maatwerk per gebied zijn nodig om het mooie diverse landschap te behouden en versterken. Als het gaat om economie behandelt de POVI met name de ruimtelijke aspecten van onze economie (in het hoofdstuk Vitale steden en dorpen). De Ruimtelijke Economische Strategie Utrecht (RESU), dat als bouwsteen heeft gediend voor de POVI, is integraal verwerkt in het vierde beleidsdoel van de Economische Visie (Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit).

Onderwerpen in de Economische Visie zijn echter voor een belangrijk deel niet ruimtelijk van aard, zoals onderwijs-arbeidsmarkt, nieuwe technologieën, ons economische profiel als regio en het stimuleren van innovatie. De Regionale Economische Agenda (REA) is mede tot stand gekomen door de constructieve bijdragen van bijna 300 vertegenwoordigers van het regionale bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen en overheden. Het is nadrukkelijk geen uitvoeringsagenda, maar een uitnodiging aan iedereen in de regio om bij te dragen aan een betere toekomst. De Regionale Economische Agenda zet de strategische lijnen uit waarlangs de regio economisch stuurt op gezond stedelijk leven. Voor de Economische Visie 2020-2027 beschouwen we de REA dus als richtinggevend, maar niet bepalend voor het geheel. Als provincie hebben wij – buiten de REA – om ook onze eigen taken en verantwoordelijkheden, die niet in de REA aan de orde komen.

Naast de POVI en de REA wordt met partners uit Regio Utrecht gewerkt aan onder andere de Human Capital Agenda (HCA) en mogelijk aan een Agenda Digitale Transformatie. Voor dergelijke agenda's en de rol en inzet van de provincie Utrecht vormt de Economische Visie 2020-2027 een richtinggevend strategisch kader.

Het is de bedoeling dat we de Economische Visie 2020-2027 hanteren als richtinggevend strategisch kader voor onze rol en inzet om de doelen te realiseren. We stellen géén aparte provinciale programma's en beleidsplannen meer op.

Participatie

Bij het opstellen van de Economische Visie 2020-2027 hebben wij op verschillende momenten en manieren samenwerking en afstemming gezocht met andere overheden, ondernemers en kennisinstellingen. De Economische Visie 2020-2027 is gebaseerd op onder andere de volgende processen:

- het beleidsplan aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt is tot stand gekomen op basis van een Beeldvorming-Oordeelsvorming-Besluitvorming traject (BOB) met u en externen;
- bij de realisatie van de Ruimtelijke Economische Strategie Utrecht (RESU) is een groot aantal organisaties uit Regio Utrecht geconsulteerd;
- bij de ontwikkeling van het beleid voor het brede MKB 2.0 (dat we nu integraal in deze Economische Visie opnemen) hebben we onder andere een informatiesessie met u georganiseerd;
- het beleid over de opvolging van MKB (inclusief familiebedrijven) is tot stand gekomen op basis van uw eigen Statenvoorstel;

- agenda's zoals de REA en de Human Capital Agenda (HCA), organisaties zoals de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) en de Economic Board Utrecht (EBU) zijn ontstaan door de inbreng van vele partners en ontlenen daaraan hun bestaansrecht;
- bij de ontwikkeling van de REA hebben wij een kennissessie met u belegd waarbij een aantal experts een toelichting hebben gegeven;
- bij het opstellen van deze visie hebben we een consultatieronde ingebouwd met interne en externe tegenlezers.

Wij menen dat de Economische Visie 2020-2027 door de betrokkenheid van een groot aantal organisaties in de regio bij de diverse onderdelen kan rekenen op voldoende draagvlak.

Integraliteit

Een ander belangrijk issue in ons provinciaal beleid is een integrale aanpak door het leggen van de logische verbindingen met andere beleidsterreinen. In de Economische Visie 2020-2027 *Focus op een vitale en duurzame economie* maken we een groot aantal van dergelijke verbindingen zichtbaar. We noemen een aantal voorbeelden:

- we leggen nadrukkelijk een relatie tussen de beleidsterreinen wonen, werken en recreëren, onder andere in het kader van regionaal programmeren;
- we wijzen op belangrijke maatschappelijke vraagstukken, zoals tweedeling, die niet alleen vragen om een integrale benadering, maar juist ook om samenwerking met meerdere partners;
- bij meerdere beleidsdoelen leggen we relaties met circulariteit en duurzaamheid;
- in het beleid voor recreatie en toerisme besteden we apart aandacht aan bezoekerseconomie;
- bij de Regio Deal Foodvalley is er een nadrukkelijk verband tussen de transitie van de landbouw, de transitie van de voedselketen (gezondheid) en het versterken van onze economische innovatie structuur;
- in UNed verband is er toenemend aandacht voor het belang van ruimte voor (nieuwe) vestigingslocaties.

De medewerkers van het team Economie participeren in vele overlegstructuren van andere beleidsterreinen (zowel intern als extern) en dragen daarmee bij aan een integrale aanpak van het provinciale beleid.

Essentie / samenvatting

De Economische Visie 2020-2027 *Focus op een vitale en duurzame economie* vervangt de oude economische visie van de provincie uit 2011. Met de voorgenomen doelen willen we bijdragen aan een sterke competitieve duurzame economische structuur met aantrekkelijke en toekomstbestendige voorzieningen voor bedrijven en werknemers en willen we innovatieve ontwikkelingen op het gebied van gezond stedelijk leven (GSL) en circulaire economie mogelijk maken. We richten ons op het toerusten van bedrijven en werknemers op de toekomst, het behouden en waar mogelijk versterken van ons economische profiel, het stimuleren van innovatie en het bieden van voldoende vestigingsmogelijkheden voor bedrijven in aantal en kwaliteit. Voor elk beleidsdoel schetsen we een aantal strategische meerjarendoelen en geven nadrukkelijk aan wat onze inzet en rol is. Economische ontwikkeling moet bijdragen aan het bereiken van maatschappelijke doelen en daarmee aan de brede welvaart. We besteden specifiek aandacht aan de mogelijke gevolgen van snelle transities (zoals digitalisering) als onvoorzien externe schokken, zoals de huidige crisis rondom COVID-19. Het wordt steeds meer duidelijk dat veerkracht en weerbaarheid cruciaal zijn voor onze economie.

De visie is een strategisch richtinggevend document voor de komende acht jaar, waarin we eerder vastgesteld beleid als bijvoorbeeld de RESU en het beleidsplan onderwijs-arbeidsmarkt hebben verwerkt. De economie is echter niet statisch en het economisch beleid van de provincie zal komend jaar en de jaren daarna concreet worden ingevuld.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Er is een economische visie voor de periode 2020-2027 dat een strategisch kader vormt voor het uitvoeren van concreet beleid.

We doen de volgende moties af:

- motie 33, Herijking Economisch Beleid van 11 juni 2018
- motie 5, Utrecht is geen Eiland van 29 januari 2020

Wettelijke grondslag

Artikel 158 van de Provinciewet.

Financiële consequenties

Aan de Economie Visie 2020-2027 zijn geen directe kosten verbonden. Per beleidsdoel worden de financiële consequenties jaarlijks aan u voorgelegd tijdens de begrotingsbesprekingen. Voor deze coalitieperiode zijn voor het economiebeleid reeds budgetten in de meerjarenbegroting opgenomen.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

We willen u wijzen op de volgende dilemma's:

- Economische ontwikkeling is belangrijk voor de werkgelegenheid en voor de betaalbaarheid van producten, diensten en publieke voorzieningen. Innovatie draagt bij aan de kwaliteit van ons leven. De periode waarin deze nota tot stand komt, toont ons de noodzaak om economie te zien in het brede perspectief van

duurzaamheid, gezondheid en welzijn: de brede welvaart. Deze periode maakt scherper dan ooit de urgentie duidelijk van economisch beleid dat is gericht op het veerkrachtig of weerbaar maken van het Utrechtse bedrijfsleven en de arbeidsmarkt. Veerkrachtig wanneer onvoorziene externe schokken grote economische effecten hebben, zoals pandemieën. Maar ook veerkrachtig bij economische gevolgen van grote transitie die zich langzamer voltrekken, zoals digitalisering.

- De populariteit van Regio Utrecht heeft ook zijn keerzijde. Het aantal woningen, arbeidsplaatsen en de mobiliteit neemt de komende jaren fors toe. Het beslag op de krappe ruimte en de effecten op sociaal vlak en een gezonde leefomgeving zullen regelmatig onderwerp van gesprek zijn. De aanzuigende werking op kenniswerkers, bedrijven, maar ook woningzoekenden leidt tot een toenemende pendel, maar kan mogelijk ook leiden tot een sterkere tweedeling. Door stijgende prijzen van woningen bijvoorbeeld neemt de toegankelijkheid van de woningmarkt af, wat leidt tot een ruimtelijke scheiding naar inkomen. De scheve woningmarkt raakt op langere termijn ook aan het fundament en vestigingsklimaat van de Utrechtse economie.
- Door onder andere technologische ontwikkelingen en digitalisering verandert de samenleving sterk. De groei van e-commerce transformeert de economische maar ook de ruimtelijke structuur. Er kunnen meer en grotere distributiecentra in de regio komen, de mobiliteit neemt toe. Tegelijkertijd groeit de leegstand in winkelcentra en verdwijnt de buurtwinkel. Dit heeft weer sociale effecten.
- Boven genoemde vraagstukken vragen om een meer inclusieve visie van overheden op maatschappelijke, economische en ruimtelijke ontwikkelingen en een georkestreerde aanpak.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

We hebben overwogen om de publicatie van de Economische Visie 2020-2027 uit te stellen in verband met de coronapandemie. De redenen dat we dit niet hebben gedaan zijn verwoord in een apart voorwoord.

Effecten op duurzaamheid

In de Economische Visie 2020-2027 besteden we aandacht aan circulariteit en duurzaamheid. In de economische missie spreken we over aantrekkelijke en toekomstbestendige (lees duurzame) voorzieningen en willen we ontwikkelingen voor gezond stedelijk leven en circulaire economie mogelijk maken. Alle concrete beleidsplannen en agenda's worden hierop getoetst. Bij werklocaties besteden we specifiek aandacht aan duurzame ontwikkeling.

Voorgesteld wordt

1. De Economische Visie 2020-2027 *Focus op een vitale en duurzame economie* vast te stellen met daarin de volgende beleidsdoelen:
  - a. Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst
  - b. Het economisch profiel is sterk en zichtbaar competitief
  - c. Bedrijven en kennisinstellingen zijn innovatief sterk
  - d. Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit

Gedeputeerde Staten,

Voorzitter,

Secretaris,

Ontwerp-besluit

Verordening van 03-06-2020 tot

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 3 juni 2020

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 21 april 2020, domein Stedelijke Leefomgeving, team Economie, doc nr. 820BC835

Gelezen;

- de voorliggende visie

Overwegende;

- dat de maatschappelijke ontwikkelingen zich in een steeds sneller tempo voltrekken (denk aan digitalisering);
- dat onverwachte en ingrijpende schokken grote consequenties hebben voor de economie;
- dat blijkt dat (Utrechtse) bedrijven en werknemers, maar ook overheden, onvoldoende zijn voorbereid op het snel kunnen inspelen op (onverwachte) veranderingen en innovaties;
- dat het economisch handelen en de economische aantrekkelijkheid van de provincie ook kan leiden tot negatieve effecten op sociaal en maatschappelijk gebied,
- dat dit vraagt om duidelijke strategische kaders voor de economische inzet van de provincie Utrecht;
- dat er ruime aandacht moet zijn voor een veerkrachtige en weerbare economie;

Gelet op;

- Het gegeven dat de huidige economische Visie van de provincie Utrecht (2011) afloopt in 2020;

Besluiten:

1. De Economische Visie 2020-2027 *Focus op een vitale en duurzame economie* vast te stellen met daarin de volgende beleidsdoelen:
  - a. Het bedrijfsleven en werknemers zijn toegerust op de toekomst
  - b. Het economisch profiel is sterk en zichtbaar competitief
  - c. Bedrijven en kennisinstellingen zijn innovatief sterk
  - d. Er zijn voldoende vestigingsmogelijkheden in aantal en kwaliteit

Voorzitter,

Griffier,

Toelichting

1. Wettelijke grondslag

Artikel 158 van de Provinciewet.

2. Beoogd effect

n.v.t.

3. Effecten op duurzaamheid

n.v.t.

4. Argumenten

n.v.t.

5. Kanttekeningen

6. Financiën

n.v.t.

7. Realisatie

De Economische Visie 2020-2027 wordt op 20 mei besproken in de commissie Bestuur, Economie en Middelen (BEM). Op 3 juni wordt de visie besproken in PS.

8. Juridisch

De Economische Visie 2020-2027 vormt een strategisch richtinggevend kader voor het provinciale economische beleid, waar GS en PS zich aan verbinden. De visie zelf is niet juridisch bindend.

9. Europa

In de Economische Visie 2020-2027 wordt op verschillende plaatsen aandacht besteed aan Europa en (mondiale) internationalisering. We besteden aandacht aan internationale handel en acquisitie (grotendeels uitgevoerd door de ROM), nieuwe Europese (financiële) mogelijkheden op het gebied van onder andere digitalisering en circulariteit en de internationale positie van Regio Utrecht in Europees verband. Internationale trends en ontwikkelingen in economie, technologie en samenleving worden vertaald naar de regio.

10. Communicatie

Na het vaststellen van de Economische Visie 2020-2027 zal deze worden gepubliceerd op de nieuwe website van de provincie en zal een persbericht worden opgesteld.

11. Bijlagen

1. Economische Visie 2020-2027, focus op een vitale en duurzame economie